

МРІЯ

Частина 1

ЕВАКУАЦІЯ ТА ЛІКУВАННЯ

Порадник для військовослужбовців
у разі поранення

Привіт, друже!

Якщо ти тримаєш в руках цей poradnik, значить тобі довелося нелегко. Відповідальність за країну, за свою сім'ю спонукала тебе взяти до рук зброю, щоб дати відсіч ворогу. Тепер відповідальність за тебе має взяти держава, щоб допомогти у важкій ситуації.

Ця методичка роз'яснить військовослужбовцю права на соціальні гарантії та виплати; проінструктує, куди звертатися за допомогою при пораненні та за психологічною підтримкою; детально розкаже про алгоритм протезування в Україні та за кордоном.

У своєму житті мені також довелося приймати безліч відповідальних рішень. Військова служба стала одним із таких. Працював сапером і був важко поранений під час виконання бойового завдання. Тому не з чужих слів знаю, як важко працює бюрократична машина, коли справа стосується отримання довідок і проходження комісій.

Тут ти знайдеш професійні відповіді на питання, що тебе хвилюють. Покрокові інструкції, що зекономлять твій час і психологічний ресурс у боротьбі за свої права.

Війна залишає глибокі шрами: на тілі, в серці, в свідомості. І тільки від нас залежить, чи стануть вони руйнівною корозією, чи загартують волю. Все буде гуд!

**З повагою Юрій Гудименко, військовослужбовець,
голова Українського об'єднання «Мрія»**

01 Евакуація

У разі отримання поранення в зоні бойових дій пораненого військовослужбовця з поля бою евакуюють до визначеного **місця надання першої медичної допомоги**: до медичної роти, стабілізаційного пункту або найближчого лікувального закладу.

Під час надання домедичної допомоги в пораненого бійця вилучають засоби захисту (каску, бронезилет тощо), зброю та боєкомплект. Це матеріальні цінності, які знаходяться на обліку військової частини (далі – в/ч) і за них відповідають служби забезпечення. Після проходження військовослужбовцем лікування та повернення до в/ч засоби захисту (каску, бронезилет тощо), зброю та боєкомплект мають повернути.

Якщо отримані військовослужбовцем поранення, ушкодження, контузія незначні, то лікування може відбуватись в розташуванні в/ч в спеціалізованому медичному блоці.

Якщо поранення тяжке та/або вимагає постійного догляду та спеціального обладнання, то лікування відбувається стаціонарно – або у військових закладах охорони здоров'я Міноборони (військових госпіталях), або у цивільних медичних установах.

3 етапу надання домедичної допомоги після евакуації з поля бою у військовослужбовця має бути тільки один документ – первинна медична карта / форма 100 («картка пораненого»). Це важливий документ, який в подальшому свідчитиме про факт поранення, тому його обов'язково необхідно зберегти.

У первинній медичній карті має бути вказано:

- особисті дані бійця;
- найменування підрозділу, до якого той належить;
- вид поранення;
- факт, що поранення отримане під час бойових дій;
- час надходження до стабілізаційного пункту;
- яку допомогу було вже надано на етапі евакуації тощо.

За можливості, необхідно перевірити правильність написання ПІБ, а також номер в/ч.

02 Першочергові дії у закладі охорони здоров'я

Після потрапляння до закладу охорони здоров'я військовослужбовцю необхідно:

- Передати лікарю направлення на лікування. У випадку потрапляння до закладу охорони здоров'я після евакуації – передати лікарю первинну медичну карту (форма 100).
- Проінформувати безпосереднього командира про своє місцезнаходження, дату госпіталізації та відділення, в якому здійснюється лікування.
Якщо дозволяє стан здоров'я – зробити запит на отримання довідки про обставини травми.
- За наявності продовольчого атестату – передати його лікуючому лікарю для постановки на продовольче забезпечення закладу охорони здоров'я.

Під час дії воєнного стану законодавством не передбачено обов'язкове надання до закладу охорони здоров'я в системі Міноборони України продовольчого атестату. У цивільних закладах охорони здоров'я продовольчий атестат взагалі не потрібен.

На період лікування в закладі охорони здоров'я військовослужбовець підпорядковується начальнику закладу охорони здоров'я.

03 Довідка про обставини травми

Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) (далі – Довідка) є одним із найважливіших документів, адже саме в ній зазначаються умови отримання поранення (під час виконання обов'язків військової служби, наприклад), місце та час отримання поранення (населений пункт, область) та виключення того, що поранення було отримано під впливом алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

Всі зазначені фактори впливають на висновок військово-лікарської комісії (далі – ВЛК) та медико-соціальної експертної комісії (далі – МСЕК), а також на розмір одноразової грошової допомоги у разі встановлення групи інвалідності або часткової втрати працездатності.

Якщо поранення спричинене діями противника, то проведення службового розслідування є необов'язковим для отримання Довідки.

У разі, якщо обстановка не дозволяє надати Довідку до направлення на лікування поза розташуванням в/ч, її надсилають до військового закладу охорони здоров'я або територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП).

Довідка складається протягом п'яти днів та у такий самий строк направляється до військового закладу охорони здоров'я або ТЦК та СП.

Якщо Довідку в установлений термін не було надано – військовослужбовцю потрібно звернутися із рапортом (Додаток 1) на ім'я командира в/ч про видачу Довідки. До рапорту необхідно додати письмові пояснення про обставини поранення. За можливості, але не обов'язково, можна додати пояснення 2-3 свідків, які були поряд в момент поранення.

Рапорт з додатками необхідно направити до своєї в/ч в один із способів:

- відправити Укрпоштою листом з оголошеною цінністю, з описом вкладення та з повідомленням про отримання на юридичну адресу пункту постійної дислокації;
- за можливості особисто в штабі в/ч віддати документи у стройову частину. При цьому радимо зробити копії всіх документів і вимагати від особи, яка приймає документи, поставити підпис, дату та печатку в/ч на своїй копії документів.

04 Право на лікування у закладах охорони здоров'я та вдома

Військовослужбовець має право на лікування у цивільному державному чи комунальному закладі охорони здоров'я, але виключно за умови:

- якщо за місцем проходження військової служби, навчальних і спеціальних зборів відсутні військово-медичні заклади охорони здоров'я, відповідні спеціалізовані відділення, спеціальне медичне обладнання;
- в екстрених випадках (зокрема, через виклик бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги за номером «103»).

Лікування військовослужбовця в приватному закладі охорони здоров'я можливо за погодженням командира в/ч та за умови, що послуги приватного медичного закладу будуть надані безоплатно або оплачені військовослужбовцем, членами його родини тощо.

Для направлення на стаціонарне лікування до приватного закладу охорони здоров'я необхідно:

- Отримати від приватного закладу охорони здоров'я гарантійний лист – зобов'язання про безкоштовне надання послуг з підтвердженням, що під час лікування заклад забезпечує лікування, проживання, харчування, санітарно-гігієнічні потреби.
- Звернутися з рапортом (Додаток 2) до командира в/ч, в якому чітко описати обставини, додати до рапорту гарантійний лист від приватного закладу охорони здоров'я. У разі самостійної оплати лікування необхідно зазначити про особисте зобов'язання оплатити послуги приватного закладу охорони здоров'я.
- Отримати на рапорті погодження від начальника медичної служби в/ч.
- Отримати направлення на стаціонарне лікування до приватного закладу охорони здоров'я за підписом командира в/ч.

Військовослужбовець має право на лікування вдома виключно, якщо він офіцер та/або проходить службу за контрактом, на таке лікування є висновок лікаря та його погоджено безпосереднім командиром.

Для лікування вдома необхідно:

- Написати **рапорт** (Додаток 3) на ім'я безпосереднього командира з проханням клопотати перед вищим командуванням про звільнення від виконання обов'язків на підставі довідки лікаря, додати висновок лікаря про підстави для домашнього лікування з посиланням на Статут внутрішньої служби ЗСУ.
- Отримати від безпосереднього командира у поданому рапорті клопотання за підпорядкованістю до командира в/ч про задоволення прохання, зазначеного в рапорті.
- Отримати рішення про лікування вдома від командира в/ч.

05 Документи, які мають надати після лікування

Після лікування заклад охорони здоров'я має надати військовослужбовцю такі документи:

- виписку із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого (виписний епікриз), оформлену начальником відділення за підписом начальника госпіталя (закладу охорони здоров'я);
- медичну книжку;
- медичні довідки, результати оглядів, обстежень;
- первинну медичну карту (форму 100), якщо її було передано лікарям;
- перевідний епікриз (коротка виписка з історії хвороби), якщо переводять без перерви у лікуванні з одного закладу в інший (наприклад, із цивільної лікарні до військового госпіталя або ж до іншого відділення).

Військова частина повинна надати військовослужбовцю:

- довідку про обставини травми за підписом командира в/ч;
- якщо стався нещасний випадок, то копію Акту про нещасний випадок.

В особливий період медичні та інші документи направляються у електронному вигляді до в/ч військовим закладом охорони здоров'я або ТЦК та СП.

У разі неможливості направлення таких документів у електронному вигляді обов'язок по направленню документів у паперовому вигляді покладається на заклад охорони здоров'я або ТЦК та СП.

06 Виписка після лікування

Після проходження лікування особа направляється на медичний огляд до ВЛК для встановлення ступеня придатності до військової служби, необхідності реабілітації.

Якщо ВЛК визнало військовослужбовця придатним для подальшого проходження служби, необхідно повернутись до військової частини та написати рапорт про прибуття по закінченню лікування.

Після поранення військовослужбовці мають право на оформлення статусу учасника бойових дій та пройти МСЕК для визначення відсотку втрати працездатності для отримання компенсації.

Після закінчення лікування **у військовому госпіталі** – начальник військової установи охорони здоров'я зобов'язаний за 5 днів до виписки військового повідомити про це командира в/ч, з якої прибув військовий.

Після закінчення лікування **в цивільній лікарні** військовий повинен з'явитися до ТЦК та СП для повернення на службу.

07 Лікування за кордоном після поранення

Відповідно до чинного законодавства військовослужбовець має право пройти лікування чи реабілітацію за кордоном.

Потребу в лікуванні за кордоном визначає лікар, який проводить лікування. Необхідні документи готує лікарня, у якій перебуває на лікуванні та/або реабілітації військовослужбовець.

Для проходження лікування за кордоном необхідно:

- Проконсультуватись зі своїм лікуючим лікарем. Він визначає потребу в лікуванні за кордоном відповідно до критеріїв, визначених у наказі Міністерства охорони здоров'я України №574 від 05.04.2022 року.

- Отримати від лікарні, в якій військовослужбовець перебуває на лікуванні та/або реабілітації, такі документи:
- згода захисника України або його законного представника на лікування за кордоном з наданням однозначної згоди на обробку персональних даних, що стосуються медичної інформації;
 - згода на обробку та передачу персональних даних закладам охорони здоров'я іноземних держав відповідно до законодавства у довільній формі;
 - виписка з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого за формою, затвердженою Міністерством охорони здоров'я України;
 - висновок про необхідність направлення на лікування за кордон.

Лікарня має надіслати зазначені документи до державного органу, що входить до складу сектору безпеки і оборони, в якому проходить службу захисник України (ЗСУ, ДПСУ, СБУ, ДСНС, Нацгвардія тощо).

Державний орган, що входить до складу сектору безпеки і оборони, наприклад, командування Медичних сил ЗСУ, розглядає пакет документів та направляє до Міністерства охорони здоров'я України.

Міністерство охорони здоров'я України формуює запит до країн ЄС щодо лікування, обговорює умови транспортування. Після підтвердження з боку приймаючої сторони, Міністерство охорони здоров'я України направляє лист підтвердження на командування Медичних сил України, Державну прикордонну службу України, Міністерство закордонних справ України.

Країна, яка приймає військовослужбовця, оплачує транспортування, супровід та перебування у клініці його та, за потреби, його супроводжувальну особу. Супроводжувати військовослужбовця можуть: дружина або чоловік, один із батьків, один із дітей (в тому числі усиновлених).

Закордонна дипломатична установа України (посольство, консульство) здійснює супровід військовослужбовця за кордоном: допомагає вирішити проблеми в межах компетенцій.

Після завершення лікування країна, яка приймає, забезпечує повернення військовослужбовця до України. Для цього пацієнту необхідно поінформувати Міністерство охорони здоров'я України або ж звернутись до лікуючого лікаря в закордонній лікарні з проханням сприяти поверненню в Україну.

З початку виїзду на лікування за кордон контакт з військовослужбовцем буде підтримувати координатор Міністерства охорони здоров'я України.

Командир(у) військової частини _____
(ПІБ, посада, звання)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Я, _____
(ПІБ, посада, звання) прошу видати мені довідку про обставини травми (поранення,
контузії), отриманої мною під час виконання обов'язку військової служби _____

_____ (дата та приблизний час поранення) під час _____
(опис обставин, за яких отримано поранення) в районі _____
(вказати місце, де сталося поранення).

Додатки

1. Пояснення про обставини поранення.
2. Копія постанови військово-лікарської комісії № _____ від _____ 202_ р. (за наявності).
3. Копія виписного епікризу (за наявності).
4. Інші підтверджуючі документи (за наявності).

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

« _ » _____ 202_ року

Командиру _____
(за безпосереднім підпорядкуванням ПІБ, посада, звання)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням надати мені _____

(ПІБ, посада, звання) направлення на проходження лікування до медичного закладу _____
(вказати медичний заклад).

Я, _____

(ПІБ, посада, звання), вже неодноразово усно повідомляв про різке погіршення стану мого здоров'я, що унеможливує подальше належне виконання обов'язків військової служби. Зокрема, у мене _____

(детально вказати всі симптоми). Мій стан хвороби прогресує та загострюється.

Відповідно до ч. 1 ст. 11 Закону України «Про соціальний та правовий захист військово-службовців та членів їх сімей» турбота про збереження та зміцнення здоров'я військово-службовців – обов'язок командирів (начальників).

У зв'язку з вищевказаним, прошу забезпечити надання мені законної можливості отримати належне лікування, для чого направити мене до лікувального закладу для отримання медичної допомоги.

Додатки

(якщо маєте бажання долучити якісь підтверджувальні документи)

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

«_» _____ 202_ року

Командиру _____

(за безпосереднім підпорядкуванням ПІБ, посада, звання)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням надати мені _____

(ПІБ, посада, звання) направлення на проходження лікування до медичного закладу
_____ (вказати медичний заклад).

Я, _____

(ПІБ, посада, звання) вже неодноразово усно повідомляв про різке погіршення стану
мого здоров'я, що унеможливує подальше належне виконання обов'язків військової
служби. Зокрема, у мене _____

(детально вказати всі симптоми). Мій стан хвороби прогресує та загострюється.

Відповідно до ч. 1 ст. 11 Закону України «Про соціальний та правовий захист військово-
службовців та членів їх сімей» турбота про збереження та зміцнення здоров'я військово-
вслужбовців – обов'язок командирів (начальників).

У зв'язку з вищевказаним та відповідно до частини 5 статті 256 Статуту внутрішньої
служби Збройних Сил України прошу забезпечити надання мені законної можливості
отримати належне лікування вдома за місцем мого проживання _____ (адреса).

Додатки

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

«__» _____ 202__ року

Порадник укладено за підтримки ГО «Українське об'єднання «Мрія» спільно з Українським Центром захисту прав людини

Наша команда об'єднує волонтерські організації, основна діяльність яких присвячена всебічній турботі про родини полеглих, зниклих безвісти і полонених військових, а також цивільних бранців.

Ми розуміємо, з якими труднощами стикаються сім'ї в питаннях оформлення документів, статусів і соціальних гарантій, тому надаємо максимальну правову підтримку. Також працюємо над комплексною програмою відновлення ментального здоров'я захисників.

**Якщо ви потребуєте допомоги або маєте питання,
зв'яжіться з нами:**

 [mriya.foundation](https://www.facebook.com/mriya.foundation)

 [mriya.foundation](https://www.instagram.com/mriya.foundation)

 uhrc.org.ua

**Враховуючи те, що законодавство періодично змінюється,
за актуальною інформацією можна слідкувати
на сайті uhrc.org.ua**

**Приклади додатків можна завантажити та роздрукувати
за посиланням (QR-код) на наступній сторінці «Посібник
«Евакуація та лікування»»**

**Посібник
«Евакуація та лікування»**

**Посібник «Протезування
в Україні та закордоном»**

**Посібник
«Психологічна допомога»**

**Посібник «Проходження
військово-лікарської комісії»**

**Посібник «Проходження медико-
соціальної експертної комісії»**

**Посібник
«Виплати у разі поранення»**

**Посібник «Повернення
на службу після поранення»**

**Посібник «Відзнаки за поранення
військовослужбовцям збройних сил України»**

МРІЯ